

 HELSE BERGEN <small>Haukeland universitetssjukehus</small>	<h2>Prosedyre for håndtering av kjemikalier</h2>	
Kategori: Ledelse og styringssystem/HMS Helse, miljø og sikkerhet	Gyldig fra/til: 16.02.2026/16.02.2028	
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Ledelse og styringssystem	Versjon: 8.00	
Godkjenner: Johnsen, Leif		
Dok. ansvarlig: Lindsay Karoline Wagstaff	Dok.id: D28396	

1 Formål

Formålet er å sikre at de ansatte håndterer kjemikaliene på en forsvarlig måte i forhold til seg selv og andre, samt hindre skader på ytre miljø.

2 Målgruppe

Alle som bruker kjemikalier i sitt arbeid i Helse Bergen.

3 Ansvar

Avdelingsledelsen på de ulike brukerstedene har ansvar for at prosedyren og gjeldende regelverk etterleves og de ansatte har ansvar for å håndtere kjemikaliene i tråd med prosedyren, og å bruke nødvendig verneutstyr.

4 Definisjoner

Kjemikalier

Betegnelse for kjemiske stoffer (grunnstoffer og deres kjemiske forbindelser med andre grunnstoffer) og/eller stoffblandinger.

Farlige kjemikalier

Kjemiske stoffer og stoffblandinger med helsefarlige, brannfarlige, eksplosive eller miljøskadelige egenskaper.

Sikkerhetsdatablad

Datablad med informasjon om bl.a. farlige egenskaper ved et produkt og anbefalte vernetiltak.

Stoffkartotek

En systematisk samling av sikkerhetsdatablad.

5 Beskrivelse

Risikovurdering

Håndtering av farlige kjemikalier skal kartlegges og risikovurderes i forhold til helse, sikkerhet og ytre miljø.

Informasjonen fra aktuelle sikkerhetsdatablad må brukes aktivt sammen med forhold på det lokale brukerstedet.

Risikovurderingen skal gjennomføres og oppdateres jevnlig i det elektroniske stoffkartoteket Chemical Manager fra EcoOnline.

Arbeidsinstruks

Skriftlig arbeidsinstruks skal utarbeides dersom risikovurderingen har funnet forhold som utgjør en særlig fare for liv og helse

Substitusjonsplikt

Farlige kjemikalier skal ikke brukes dersom de kan erstattes med kjemikalier eller prosesser som ikke er farlige eller som er mindre farlige for de ansatte og for ytre miljø.

Vernetiltak

Dersom risikoen ikke er akseptabel må risikoreduserende tiltak gjennomføres. Det må føres jevnlig kontroll og evaluering med vernetiltak som gjennomføres eller verneutstyr som tas i bruk.

Målinger

Dersom det ikke kan dokumenteres fullt forsvarlige forhold, må eksponeringsmålinger gjennomføres. Måleresultatet vurderes opp mot grenseverdier beskrevet i forskrift om tiltaks- og grenseverdier.

Oppbevaring

Kjemikalier skal oppbevares fullt forsvarlig, etter egenskaper og reaktivitet. Informasjon finnes i sikkerhetsdatabladet pkt.7.

Eksponeringsregister

Ledere med personalansvar skal sørge for at det føres register over arbeidstakere som i henhold til risikovurderingen er eksponert for kreftfremkallende og arvestoffskadelige kjemikalier.

Avfallshåndtering

Avfall fra farlige kjemikalier håndteres etter informasjon gitt i sikkerhetsdatabladet pkt.13 og etter prosedyre for farlig avfall.

Opplæring

Det skal gis opplæring og informasjon om sikker bruk av farlige kjemikalier, den risikoen kjemikaliene medfører, nødvendige vernetiltak, og håndtering av nødsituasjoner som kan oppstå. Det skal også gis opplæring i bruk av sikkerhetsdatablader og stoffkartoteket/kjemikaliereregisteret

Detaljerte og mer utfyllende rutiner finnes på innsiden for kjemikalier.

Interne referanser

- [1.1.9-4.8-02](#) [Prosedyre for bruk av sikkerhetsdatablad og stoffkartotek](#)
- [1.1.9-4.8-03](#) [Registrering av arbeidstakere som håndterer kreftfremkallende, reproduksjonsskadelige og mutagene stoffer](#)
- [1.1.9-4.8-04](#) [Skjema for register over arbeidstakere som håndterer kreftfremkallende, reproduksjonsskadelige og mutagene kjemikalier](#)
- [1.1.9-6-1.2-05](#) [Risikovurdering av kjemikalier på laboratoriet - framgangsmåte](#)

Eksterne referanser

- [1.17.10 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester \(Produktkontrollen\)](#)
- [1.7.13 Lov om vern mot forurensninger og om avfall \(Forurensningsloven\)](#)
- [1.17.17.2 Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter \(produktforskriften\)](#)
- [1.7.14.2 Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall \(avfallsforskriften\)](#)
- [1.7.14.2.3 Kapittel 11. Farlig avfall](#)
- [1.17.10.2 Produktkontrollen § 3a Substitusjonsplikt](#)
- [1.16.4 Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning](#)
- [1.16.4.6 Kapittel 7. Risikovurdering \(Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning\)](#)
- [1.16.4.10 Kapittel 11. Arbeidsinstruks \(Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning\)](#)
- [1.2.2.7.1 Arbeidsplassforskriften](#)
- [1.2.2.7.1.6 Kapittel 7. Kjemikalier og forurensning i arbeidsatmosfæren \(Arbeidsplassforskriften\)](#)
- [1.2.2.3.2 Kapittel 3. Arbeid hvor kjemikalier kan utgjøre en fare for arbeidstakeres sikkerhet og helse \(Forskrift om utførelse av arbeid\)](#)
- [1.2.2.3.10 Kapittel 12. Kontroll og vedlikehold av arbeidsutstyr og anlegg \(Forskrift om utførelse av arbeid\)](#)
- [1.20.5.2 Forskrift om tiltaks- og grenseverdier](#)

[1.2.1.4.5 AML §4-5 Særlig om kjemisk og biologisk helsefare](#)
[3.1.3.1.6.4 Kjemikalier - Innsiden](#)

Endring i siste versjon av dokumentet

[]